

Posudek na bakalářskou práci Barbory Husákové *Vzestup a pád Marcosovy „manželské diktatury“*

Kolegyně Husáková si zvolila téma, které se zdá být časově i prostorově značně vzdálené. I kdyby to byla pravda (a jak autorka poukazem k Libyi naznačuje, že to pravda tak zcela není), jedná se rozhodně o téma vysoce politologicky relevantní a také zajímavé (byť vzhledem k charakteristikám těchto režimů někdy z až poněkud bizarních důvodů).

První dvě kapitoly představují teoretický rámec případové studie – oproti demokracii (včetně jejích podob akcentujících roli silného jednotlivce) i jiným typům nedemokratických režimů vymezuje v návaznosti zejména na Juana J. Linze sultanismus, přičemž vcelku přehledně shrnuje jeho základní charakteristiky.

Těžištěm práce je ovšem druhá část textu, která má být případovou studií sultanistického režimu na Filipínách. Autorka zde podává opět velmi dobrý přehled svého tématu. Uvede nás do politických dějin Filipín a příčin nástupu Marcosovy diktatury, představí nám vývojové peripetie jeho režimu, seznámí nás s oporami jeho moci i se zdroji opozice, jejími podobami a proměnami. Posléze nás provede i Marcosovým pádem.

Jakožto historická studie z dějin Filipín by text představoval bezpochyby zdařilou práci. Jestliže se nicméně mělo jednat o případovou studii sultanistického režimu, je škoda, že autorka ve svém popisu vývoje Marcosových Filipín soustavněji nepracovala s pojmy, které si zavedla předtím v teoretické části, analytičtěji nezvažovala pozice a možnosti jednotlivých aktérů. Poněkud více uplatňovala obecné pojmy charakterizující sultanistický režim vlastně jen na míru suverenity Filipín, na Marcosův vztah k ženám a částečně také na pozici silových složek. I zde jsou ale charakteristiky stručné až úsečné, spíše než že by koncepty byly použity k hlubší analýze, prostě se konstatuje podobnost či ekvivalence mezi teorií a empirií. Autorka dle názoru oponenta zejména příliš nevyužila možnost pro analýzu opozice a „skeptiků“ uvnitř režimu, pro niž si připravila podmínky v teoretické části (představením – dle názoru oponenta možná až příliš zjednodušujícího – rozlišení opozice na radikální a umírněnou a stoupenců režimu na „softliners“ a „hardliners“). Shrnutí v závěru dle názoru oponenta nestačí – vzhledem k tomu, že se nemůže opírat o rozsáhlejší analytickou práci v předchozím textu, opět spíše konstatuje podobnosti než že by využilo teoretický koncept k hlubší analýze.

Což souvisí i s otázkou, zda i s pojmem sultanismus nebylo možné v teoretické části pracovat přece jen poněkud problematičtěji. Autorka představuje Linzovu charakteristiku, ne ale žádnou další diskusi a neklade si ani otázky, které jsou implicitně obsaženy v jejích vlastních formulacích. Když např. píše o „*Soft-liners, jejichž případné uchopení moci by znamenalo spíše pouhé vyměnění vládní elity než nějakou změnu*“ (s. 24), nejedná se do jisté míry spíše o převzetí rétoriky radikálnější opozice (která může být jistě oprávněná a zachycovat také velmi relevantní skutečnosti) než o přesný popis? Vždyť je-li sultanistický režim definován klíčovou rolí postavy diktátora, představuje přece už jen jeho svržení značnou „změnu“, jakkoli samozřejmě tato změna nemusí být z hlediska očekávání společnosti nebo demokratizace institucí vůbec postačující.

Z hlediska jazykové úrovně je práce průměrná. Autorce se sice daří sjednotit popis často komplikovaných konceptů či dějinných peripetií do textu, který se v zásad dobře čte. Zároveň se ale občas dopouští stylistických neobratností, překlepů či překladatelských chyb.

Jako celek lze práci jistě hodnotit pozitivně – autorka zjevně dala značné množství práce do shrnutí nelehkého tématu, projevila rovněž schopnost práce s odbornou literaturou a vytvořila text, který zcela jistě splňuje kritéria bakalářské práce. Vzhledem k absenci koncentrovanější analýzy nicméně navrhuji hodnotit známkou *velmi dobře*.

Ondřej Slačálek

13. 6. 2011